



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 9852-07-16 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

לפני כבוד השופטת אסתר שטמר

המבקש **זהר אוזדין**
ע"י ב"כ עו"ד רונן עדיני, עו"ד נרי ירקוני ועו"ד עירית לשם קיפרמן

נגד

המשיבה **השטיח המעופף בע"מ**
ע"י ב"כ עו"ד הלל איש שלום, עו"ד רועי קובובסקי ועו"ד עדי שוחט

פסק דין

- 1 בקשה לאישור הסדר פשרה בבקשה לאישור תובענה ייצוגית, לאחר שהסדר פשרה קודם נדחה
2 בהחלטתי מיום 30.8.2020. מטבע הדברים אחזור על חלק מן הדברים שכתבתי באותה החלטה.
3
- 4 1. בקשת האישור עוסקת בטענה שלפיה המשיבה, השטיח המעופף בע"מ, מכרה כרטיסי טיסה
5 שכללו מועדי טיסה פיקטיביים שלא אושרו על ידי רשות שדות התעופה ("רש"ת"), בניגוד
6 לחוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה), תשע"ב – 2012 ("חוק
7 שירותי תעופה"). בנוסף נטען כי המשיבה הפרה את התחייבויותיה בהסכם פשרה בתובענה
8 ייצוגית קודמת שקיבל תוקף של פסק דין בת"צ (מחוזי מרכז) 6493-01-10 **גינר נ' השטיח
9 המעופף** (12.1.2012) ("עניין גינר").
- 10 2. זה עיקרו של ענין גינר: ביום 12.1.2012 אושר הסדר פשרה בבקשה לאישור תובענה ייצוגית
11 שבה נטען כי המשיבה נהגה למכור ללקוחותיה כרטיסי טיסה שנשאו מועדי טיסה כוזבים,
12 למרות שמועדי הטיסות הנכונים היו ידועים לה עובר למכירת הכרטיסים.
13 במסגרת הסדר הפשרה התחייבה המשיבה, לבד מהסרת המחדל, ב-3 סוגי תשלומים אחרים:
14 "הסדר קופונים" בסכום של 3,410,000 ₪, תרומה בסכום של 600,000 ₪ וקיום טיולים
15 שעלותם 500,000 ₪ לקבוצות נזקקות. שכר הטרחה והגמול יחדו הועמדו על 1,000,000 ₪.
16 למרות התנגדות הצדדים מונה בודק, עו"ד נמרוד תבור, שהמליץ על אישור ההסכם בכפוף
17 לשינויים שהציע.
18 באותו מקרה סברתי כי ראוי להתחשב רק ב-50% מערך "הסדר הקופונים" לשם הערכת סכום
19 הפשרה.
20
21



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-07-9852 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

- 1 לאחר התדיינות נוספת, שינו הצדדים את ההסכם באופן הבא :
- 2 א. סכום ההטבות הועלה ל- 4,000,000 ₪.
- 3 ב. סכום התרומות עלה ב - 250,000 ₪ ל - 850,000 ₪.
- 4 ג. הסכום המוקצה לטיולים עלה ב - 250,000 ₪ ל - 750,000 ₪.
- 5 באופן זה עמד ערכו ה"ריאלי" של ההסדר על 3.6 מיליון ₪. בהתחשב בעלות המתוקנת של
- 6 הפשרה, שכר הטרחה והגמול הועמד על 792,000 ₪.
- 7
- 8 3. עליות התביעה בענייננו הן : הפרת חוק שירותי תעופה ; בזיון בית משפט והפרת הסכם הפשרה
- 9 שאושר על ידי בית המשפט בעניין גינר ; הפרת חובות גילוי בהתאם לתקנות שירותי תיירות
- 10 (חובת גילוי נאות), תשס"ג - 2003 ; הפרת חוק הגנת הצרכן, תשמ"א - 1981 ; הפרת חובת תום
- 11 הלב ; הטעיה מכח חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973 ; הפרת חוזה לטובת צד שלישי ;
- 12 עשיית עושר ולא במשפט ; תרמית ; פגיעה באוטונומיה וגרימת עוגמת נפש.
- 13
- 14 הקבוצה הוגדרה "כל מי שרכש, או נרכש עבורו, כרטיס טיסה או חבילת נופש הכוללת כרטיס
- 15 טיסה, מן המשיבה, במישרין ו/או באמצעות אחרים המורשים מטעמה, לרבות מסוכנויות
- 16 נסיעות, ב - 7 השנים שקדמו למועד הגשת בקשה זו, ואשר מועד הטיסה ששווק ו/או נמכר על
- 17 ידי המשיבה או מי מטעמה ללקוחות המשיבה ו/או שצוין על גבי כרטיס הטיסה, היה מועד
- 18 טיסה פיקטיבי ו/או שאינו תואם את האישור שניתן ע"י רש"ת למשיבה בגין אותה טיסה ו/או
- 19 בהעדר אישור מוקדם של רשות שדות התעופה למועד הטיסה, ומבלי שנמסרה על כך הודעה
- 20 ללקוחות, בטרם רכישת כרטיסי הטיסה".
- 21
- 22 4. בתגובה לבקשת האישור טענה המשיבה כי יש לדחות את הבקשה מן הטעמים הבאים :
- 23 א. המשיבה פועלת כדין, מגלה את פרטי המוצרים שהיא מוכרת כנדרש, ודואגת להנפיק
- 24 כרטיסי טיסה שהמועד הנקוב בהם הולם את המועד שאושר על ידי רש"ת.
- 25 ב. אין מקום לנהל תובענה ייצוגית בעניין שכבר הוכרע בתובענה ייצוגית קודמת, במסגרת
- 26 הסדר פשרה שקיבל תוקף של פסק דין. המשיבה עמדה בכל התחייבויותיה בהתאם להסדר
- 27 הפשרה בעניין גינר, ויש לדחות את נסיון המבקש לפתוח סוגיה זו בשנית ולקיים הליך
- 28 ייצוגי נוסף בנושא שכבר הוסדר.
- 29 ג. המבקש נמנה עם חברי הקבוצה הייצוגית בקבוצה הקודמת, ועל כן קם נגדו מעשה בית
- 30 דין, הוא מושתק מלהעלות טענותיו בהליך כאן, והוא נעדר עילת תביעה אישית. המבקש
- 31 נעדר עילת תביעה אישית גם משום שלא נגרם לו נזק.
- 32 ד. ההליך הייצוגי אינו הדרך היעילה שכן קיים מנגנון מהיר, יעיל ופשוט לבירור הטענות
- 33 ולקבלת פיצוי, ללא הוכחת נזק, במסגרת חוק שירותי תעופה.
- 34 ה. בקשת האישור אינה ממלאת אחר התנאים הנוספים לאישור התובענה כיייצוגית.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 9852-07-16 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

1 הצדדים קיימו מגעים בניסיון להגיע להסדר פשרה, לרבות בהליך גישור. במקביל המשיכו לנהל
2 את ההליך. לצורך הערכת פשרה הגישה המשיבה חוות דעת מומחה מטעם פהאן קנה יועצים
3 בע"מ, שלפיה, בניגוד לאמור בהחלטה בענין גינר, אין להפעיל מקדם הפחתה על ההטבות
4 במסגרת הסדר הפשרה, ולכל היותר יש להפחית 5% משווי ההטבות.

5

6

הסדר הפשרה

7 6. הצדדים הגיעו להסדר פשרה לגבי קבוצה שהוגדרה באופן דומה עניינית להגדרתה בבקשת
8 האישור. ההסכם כלל הוראות לגבי התנהלות המשיבה ופיצוי. אלו עיקריו:

9

10

א. לגבי התנהלות המשיבה:

11 (1) בהתאם להוראת תקנה 18(ב) בתקנות רישוי שירותי התעופה (טיסות שכר), תשמ"ב –

12 1982 ("התקנות") המשיבה לא תפרסם כל פרסום בדבר טיסת שכר שהיא עומדת

13 לבצע, אלא אם הפרסום הוא אמת.

14 (2) בהתאם להוראת תקנה 18(ה) בתקנות, במידה שהפרסום נעשה בטרם אושרה הטיסה

15 על ידי רשות שדות התעופה האזרחית, יצוין בו באותיות בולטות כי "הטיסה מותנית

16 בקבלת אישור רשות שדות התעופה האזרחית".

17 (3) בהתאם להוראת סעיף 10 בחוק שירותי תעופה, המשיבה לא תנפיק לנוסע כרטיס

18 טיסה שמועד הטיסה הנקוב בו אינו המועד שרשות שדות התעופה אישרה מראש, אלא

19 אם כן:

20 א. הנוסע קיבל הודעה על מועד הטיסה שאושר ממפעיל הטיסה, מן המשיבה או ממי

21 שהסמיכו לכך, שלושה חודשים לפחות לפני אותו מועד.

22 ב. רשות שדות התעופה אישרה בדיעבד את מועד הטיסה הנקוב בכרטיס הטיסה.

23 (4) במידה שהוראות הדין ישתנו, המשיבה תפעל בהתאם להוראות הדין המעודכנות.

24

25 ב. המשיבה תשלם פיצוי כולל בסכום של 7 מיליון ₪:

26 פיצוי פרטני לחברי הקבוצה

27 המשיבה תעניק פיצוי בסכום של 200 ₪ ללקוח שרכש אצלה כרטיס טיסה או חבילת תיור

28 במהלך 7 השנים שקדמו להגשת בקשת האישור ועד אישור הסדר הפשרה, אשר יצהיר

29 שהטיסה המריאה באיחור שעלה על 3 שעות. הסכום הכולל של הפיצוי יוגבל ל- 1.2 מיליון

30 ₪, וינתן על בסיס "כל הקודם זוכה". ככל שיותר סכום כלשהו, המשיבה תשתמש בו

31 לארגון טיולים לאנשים עם מוגבלות.

32

33

34





בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 9852-07-16 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

- 1 הטבות ברכישת כרטיסי טיסה או חבילות תיור
- 2 (1) המשיבה תעניק ללקוחותיה הטבה בת 100 ש"ח ברכישת כרטיסי טיסה או חבילות
- 3 תיור. הסכום הכולל של ההטבה ייקבע לפי שיעור ההפחתה שיקבע בית המשפט בשל
- 4 העובדה שאין מדובר בפיצוי כספי ממשי. חישוב ההטבה הכוללת יעמוד על 5.8 מליון
- 5 ₪. ככל שההפחתה תהיה גדולה יותר, כך שווי ההטבה יגדל, בהתאם למנגנון שפורט
- 6 בהסדר.
- 7 (2) ההטבות תינתנה לכל לקוח שירכוש כרטיס טיסה או חבילת תיור מ- 1.5.2019 ועד
- 8 31.7.2021 או עד מיצוי ההטבות לפי המוקדם. ההטבות תינתנה על בסיס "כל הקודם
- 9 זוכה", כך שלאחר מיצוי סכום ההטבות לא תהיה המשיבה חייבת בהטבות נוספות.
- 10 (3) תקופת ההטבות נקבעה בהתייחס לאחוז הפחתה של עד 15% (כולל). ככל שייקבע אחוז
- 11 הפחתה גבוה יותר, תוארך תקופת ההטבות כאמור בהסכם.
- 12 (4) אם בתום התקופה תיוותר יתרה, היא תועבר לקרן לניהול ולחלוקת כספים שנפסקו
- 13 כסעד.
- 14
- 15 ג. הצדדים המליצו לשלם למבקש גמול בסכום של 330,000 ₪ ושכר טרחה לבאי כוחו
- 16 בסכום של 1,170,000 ₪ בתוספת מע"מ.
- 17
- 18 ד. הצדדים סברו שאין למנות בודק משום שבחינת סבירות ההסדר היא עניין משפטי המצוי
- 19 בתחום מומחיותו של בית המשפט; משום שמנגנון ההשבה שנקבע בהסדר פשוט למדי
- 20 וההטבה אינה כרוכה באיתור צרכנים באמצעים מורכבים; ומשום שמינוי בודק יעכב את
- 21 ביצוע הסדר הפשרה ויגרום להוצאות מיותרות.
- 22
- 23 7. לאחר עיון בבקשה לאישור הסדר פשרה, היה צורך בהסברים נוספים של הצדדים טרם מתן
- 24 החלטה ראשונית, ובתיקון אחדים מן הסעיפים בהסדר הפשרה.
- 25 לאחר התיקונים המוסכמים על הצדדים, ולאחר שהוגשה בקשה מתוקנת לאישור ההסדר,
- 26 ההסדר פורסם לעיון הציבור ונמסר ליועץ המשפטי לממשלה ולממונה על הגנת הצרכן.
- 27 הוגשו מספר התנגדויות להסדר: של עו"ד גינר; של עמותת נציגי הציבור (ע"ר) ושל המועצה
- 28 הישראלית לצרכנות.
- 29
- 30 8. לאחר שעיינתי בהסדר הפשרה המתוקן ושמעתי את עמדות הצדדים כולם, החלטתי שלא
- 31 לאשרו. קבעתי כי נסיבות בקשת אישור זו, והחזרה לכאורה על התנהלות דומה של המשיבה
- 32 בעבר, אינן מאפשרות לעבור לסדר היום בהסדר נוסף מסוג דומה. לנוכח ההפרה הלכאורית של
- 33 הסדר הפשרה בעניין גינר, קבעתי כי ראוי לברר את העובדות, באופן שייטה את הכף לכאן או
- 34 לכאן. הטעם העיקרי לדחיית ההסדר הוא שלא שוכנעתי כי ההסדר משרת את תכליתו של חוק





בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-07-9852 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

- 1 תובענות ייצוגיות בדבר "אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו (סעיף 1(2) בחוק תובענות ייצוגיות).
2 על אף שההטבות שהוצעו כאן גבוהות מאלו שאושרו בעניין גינר, מדובר בהטבות מאותו סוג.
3 בנסיבות אלו סברתי כי אין די בהן על מנת להרתיע את המשיבה, שלכאורה המשיכה להפר את
4 הוראות הדין. רק 1,200,000 ₪ ישולמו ישירות לזכאים, ואילו חלקו הארי אינו מהווה הוצאה
5 בפועל של המשיבה. על כן לא ראיתי חשיבות בבקשת הצדדים לקבוע את שווי ההטבות,
6 שממילא ישמש רק לקביעת הגמול ושכר הטרחה.
7 בנסיבות ענייננו, כאשר טענת המבקש בדבר ההפרות נשענה גם על הידיעות שבידי המועצה
8 הישראלית לצרכנות – לצורך הסדר הפרשה הנחתי שאין מדובר בהפרה חד פעמית. ואם כך –
9 אין לאשרו.
- 10
- 11 9. למרות האמור, בחנתי גם אם ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה
12 כאמור בחוק:
13 אשר לפיצוי הכספי קבעתי כי הצדדים לא נימקו כיצד הוחלט להעמידו על 200 ₪, ועד לסכום
14 של 1.2 מיליון ₪. סעיף 11(א)(2) בחוק שירותי תעופה קובע, בכפוף לסייגים, כי נוסע שהונפק
15 לו כרטיס טיסה למועד שלא אושר מראש, והטיסה בוטלה או המריאה בפער של שעתיים
16 לפחות, רשאי בית המשפט לפסוק לו פיצויים ללא הוכחת נזק בסכום של 10,430 ₪. ניתן
17 בנסיבות המתאימות להצדיק פער משמעותי בין הפיצוי ללא הוכחת נזק לבין הפיצוי המוצע
18 בהסדר פשרה בתובענה ייצוגית.
- 19 אשר להטבות המוצעות: ההטבה מחייבת את הנפגע לרכוש מוצר אחר של המשיבה. כאשר
20 מדובר בנפגעים עצמם, ספק אם ירצו לרכוש מוצרים או שירותים ממי שפגע בהם. ודאי
21 שמדובר בהטבה מסוג "הטבת קופונים" שצריך לברר את שוויה גם למול הרווח העקיף
22 למשיבה.
- 23 קבעתי כי פרסום ההטבה באתר המשיבה בטרם אושר ההסדר מעיד כי ההטבה אינה מוסיפה
24 על ההתחייבויות שהמשיבה נטלה על עצמה במהלך העסקים הרגיל.
25 ציינתי גם שהמשיבה לא השיבה לטענת המועצה הישראלית לצרכנות כי היא מעניקה הטבה
26 של 100 ₪ לכלל הצרכנים תמורת הצטרפות חנימית למועדון לקוחותיה החל משנת 2014 ועד
27 היום. משום כך הסקתי כי אין בחלק ההטבה שבהסדר פיצוי מספק לציבור. הגם שדחיית
28 ההסדר עלולה היתה להביא לכך שהקבוצה תקבל פיצוי נמוך יותר, אם בכלל - השיקול העיקרי
29 אינו גובה הפיצוי לפרטים בקבוצה, כי אם עמידת ההסדר בתנאי חוק תובענות ייצוגיות.
- 30
- 31 10. בשים לב שההתנגדויות תרמו לדחיית ההסדר, מצאתי לנכון לפסוק לטובת כל אחד
32 מהמתנגדים, למעט היועץ המשפטי לממשלה, גמול בסכום של 5,000 ₪. ההסדר נדחה והבקשה
33 נקבעה לשמיעת המצהירים.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 9852-07-16 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

11. בקשת רשות ערעור על החלטה זו הוגשה לבית המשפט העליון (רע"א 7837/20), והדיון בה עוכב לאור הודעת הצדדים על הגשת הסדר פשרה משופר (החלטה מיום 25.2.2021).

הסכם הפשרה המשופר

12. ביום 28.1.2021 הודיעו הצדדים על הסכם פשרה משופר שאלו עיקריו:

א. הגדלת הפיצוי הישיר ותשלום לקרן:

1. לעומת הפיצוי הישיר בהסכם הפשרה שנדחה, 1,200,000 ₪, הצדדים הודיעו על הגדלת התקרה של הפיצוי הישיר והתשלום לקרן ל- 3,500,000 ₪.
2. סכום הפיצוי לחבר הקבוצה שנקבע בהסכם הפשרה ל- 200 ₪ יוגדל ל- 250 ₪ לאדם.
3. במידה שתיוותר יתרה שלא תשולם לחברי הקבוצה מסך הפיצוי הישיר, היא תועבר לקרן לניהול וחלוקת כספים שנפסקו כסעד.

ב. מועדי התשלום:

1. הפיצוי הישיר והתשלום לקרן ישולמו כך: תשלום ראשון בסך של 400,000 ₪ ישולם מהמועד הקובע עד ליום 31.12.2021 או עד לתום 4 חודשים מהמועד הקובע, לפי המאוחר, והיתרה בתשלומים חצי שנתיים בסכום של עד 600,000 ₪ כל אחד, החל מ- 6 חודשים מהתשלום הראשון.
2. גמול ושכר טרחה: 450,000 ₪ בתוספת מע"מ על שכר הטרחה במועד הקובע; 375,000 ₪ בתוספת מע"מ על שכר הטרחה ששה חודשים לאחר המועד הקובע; והיתרה, מחציתה – במועד התשלום השלישי; ומחציתה – במועד התשלום האחרון.
3. המועד הקובע הוגדר "כמועד פסק הדין המאשר את הסדר הפשרה המשופר או יום 31.8.21, לפי המאוחר". למשיבה תהיה זכות לפנות לבית המשפט בבקשה לדחות את המועד הקובע. המבקש ובא כוחו אינם מתחייבים להסכים לבקשה זו.

ג. ההנחות שכבר ניתנו על פי הסכם הפשרה יובאו בחשבון: יינתן אישור רואה חשבון לגבי הסכום הכולל של ההנחות ותצהיר של מנכ"ל המשיבה לפיו ההנחות ניתנו בנוסף לכל הנחה אחרת. נוכח ההגדלה המהותית של הפיצוי הישיר והתשלום לקרן, לא תיתן המשיבה הנחות נוספות.

13. ביום 17.2.2021 התקיים דיון בבקשה. לאחר שנשמעו עמדות הצדדים הועברה ההצעה המתוקנת להסכם פשרה מתוקן לב"כ היועץ המשפטי לממשלה ולב"כ המתנגדים לקבלת התייחסות.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 9852-07-16 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

14. לא התקבלו התנגדויות למנגנון המשופר, למעט זו של היועץ המשפטי לממשלה, שאלו עיקריה:
- א. יש פגם מהותי בכך שהסדר הפשרה המשופר אינו כולל התייחסות לפעולות שתנקוט המשיבה בהתאם לחוק שירותי תעופה, על מנת למנוע הישנות מקרים אלה, במיוחד מכיוון שמדובר בהפרה חוזרת.
- ב. היועץ המשפטי לממשלה סבור כי העלאת סכום הפיצוי הישיר לסכום של 3,500,000 ₪ מהווה תיקון ראוי של הסדר הפשרה, אולם הדגיש כי הערותיו באשר לאי ציון אופן קביעת גובה הפיצוי וביחס למנגנון הפיצוי כפי שנקבע בהסדר הקודם, לרבות החזר בשיטת "כל הקודם זוכה" בעיני עומדות, באופן שאינו מאפשר לאשר את ההסדר המשופר.
- ג. מנגנון "כל הקודם זוכה": היועץ המשפטי לממשלה רואה קושי בסיסי באישור הסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות במתווה של כל הקודם זוכה, כיוון שלא כל חברי הקבוצה יוכלו לזכות בפיצוי, גם אם יימצאו עומדים בתנאי הזכאות. היועמ"ש הפנה לעמדתו העקרונית בעניין "כל הקודם זוכה" בתובענות ייצוגיות כפי שהובעה בע"א 7122/19 **היועץ המשפטי לממשלה נ' רויטל ממון** אשר תלוי ועומד בבית המשפט העליון ("**עניין ממון**"). לכל היותר, ניתן לתחום את פרק הזמן לפניו למשיבה לצורך קבלת הפיצוי, ללא תחרות בין הפונים, ובכפוף לכך שיקבע פרק זמן סביר כך שכל חבר קבוצה שיפנה בתוך פרק זמן זה יהיה זכאי לפיצוי.
- ד. המשיבה צריכה להציג נתונים ביחס להיקף חברי הקבוצה, ובהתאם לקבוע את גובה הפיצוי הישיר שיינתן לכל חבר קבוצה עד סכום של 3,500,000 ₪. היועמ"ש הוסיף כי מנגנון התשלומים מסורבל ויש לקבוע מועד להשלמת הסדר הפשרה. היועמ"ש חזר על הקשיים במנגנון הפיצוי הישיר כפי שהובאו בהתנגדותו הראשונית (המסמכים הנדרשים להוכחת הזכאות לפיצוי והתקופה הקצרה שניתנה לחברי הקבוצה לצורך פניה לקבלת הפיצוי).
- ה. הסדר הפשרה נעדר מנגנון מעקב ופיקוח על מימושו, ובית המשפט מתבקש להורות לצדדים להגיש דיווח מפורט בקשר להתקדמות ביצוע ההסדר.
- ו. אין להתחשב בהטבות שכבר ניתנו:
1. אין להתחשב בהטבות שניתנו עד כה, טרם אישור ההסדר, ואין להפחית סכום זה מסכום הפיצוי המוצע. גם ראיית ההטבות כשלעצמן כפיצוי בתובענה הייצוגית מעורר קושי. בית המשפט הוא שמאשר את הסדר הפשרה בתובענה ייצוגית, כך שהצעת הצדדים להתחשב בהטבות שניתנו על ידי המשיבה אך לא קיבלו את אישור בית המשפט מעוררת קושי.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-07-9852 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

- 1 .2 לא ברור אם כוונת הצדדים היא כי ההטבה שכבר ניתנה טרם אישור ההסדר תופחת
2 מהסכום של 3,500,000 ₪.
- 3 .3 ייתכן שדווקא חברי הקבוצה שנפגעו מהמשיבה אינם מעוניינים להתקשר עמה שוב.
4 בנוסף, מימוש ההטבה שעומדת על 100 ₪ בלבד כרוך בהוצאת סכום כסף נכבד מכיסם.
5 מדובר בסכום נמוך למדי ביחס לעסקאות שמבוצעות מול המשיבה, שלא ייצור הרתעה
6 מספקת.
- 7
- 8 ז. גמול ושכ"ט: הצדדים הפחיתו את שכר הטרחה, אולם לא ציינו דבר בקשר לגמול. עליהם
9 להבהיר אם סכום הגמול נותר על כנו. לעניין מנגנון תשלום שכר הטרחה: יש לקבוע מנגנון
10 שיאפשר מעקב אחר ביצוע פסק הדין ובהתאמה לסכומי הפיצוי שמשולמים. במקרה דנן,
11 קיים יחס הפוך בין החלק היחסי של הפיצוי שמשולם על פי התשלומים העיתיים המוצעים
12 לבין חלקו היחסי של שכר הטרחה. הוראות ההסדר מביאות לכך שלמעלה מ- 80%
13 משכ"ט ישולם לב"כ המבקש עוד בטרם ביצעו בפועל של הסדר הפשרה ובאופן בלתי
14 תלוי בגובה הסכום שייגבה בפועל והן אינן מתמרצות את המבקש ובא כוחו לבצע את
15 הוראותיו.
- 16
- 17 15. המבקש הגיב לעמדת היועץ המשפטי לממשלה וטען כי אין בנימוקי ההתנגדות כדי להצדיק
18 הימנעות מאישור הסדר הפשרה המשופר:
19
- 20 א. מנגנון "כל הקודם זוכה":
- 21 1. סכום הפיצוי בפועל (לא בהטבות או בקופונים) הוגדל משמעותית (מ-1.2 מיליון ₪ ל-
22 3.5 מיליון ₪). בנוסף הוגדל סכום הפיצוי האישי מ- 200 ₪ ל- 250 ₪.
- 23 2. תקופת מימוש ההטבה על ידי חברי הקבוצה היא 6 חודשים.
- 24 3. המשיבה הצהירה מלכתחילה על הקושי לזהות את חברי הקבוצה ולכן הוסכם על
25 מנגנון פשוט ויעיל שיקנה זכות לקבלת הפיצוי.
- 26 4. כאשר מגבילים את הפיצוי בסכום ובתקופה, וכאשר זהות חברי הקבוצה אינה ידועה,
27 מטבע הדברים נדרש מנגנון כלשהו, ויתכן גם מסוג זה. התנגדות למנגנון "כל הקודם
28 זוכה" נכונה אולי במצב שבו תקופת המימוש קצרה מדי, אך לא בענייננו – שבו הפיצוי
29 האישי גבוה יחסית (250 ₪), כך שבמהלך 6 חודשים יוכלו ליהנות ממנו 14,000 איש,
30 מספר זכאים גדול ששומט את הקרקע תחת טענה זו.
- 31 5. גישת ב"כ היועמ"ש באשר למנגנון "כל הקודם זוכה" אינה עקבית: בעוד שלהסכם זה
32 מצא היועמ"ש להתנגד, הרי שבמקרים אחרים שהוצגו, לא התנגד להסכם שהיה דומה
33 או מיטיב פחות מהסדר זה.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 9852-07-16 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

- 1 .6. רק בהתנגדותו השניה העלה היועמ"ש את עניין מנגנון הפיצוי. בעוד שבפועל מנגנון
2 פיצוי זה הוצע עוד בהסכם הפשרה המקורי ולא נשמעה התנגדות לו.
3
- 4 **ב. לטענה כי תקופת המימוש ארוכה מדי:** פריסת התשלומים הוסכמה בלית ברירה לאור
5 משבר הקורונה. הטענה כי תקופת המימוש ארוכה מדי סותרת טענה אחרת של היועמ"ש
6 בה הוא מלין על התקופה הקצרה למימוש ההטבה, לטענתו.
7
- 8 **ג. הטענה בדבר היעדר מנגנון פיקוח ודיווח:** בהסכם הפשרה פורטו הוראות דיווח להן
9 התחייבה המשיבה הן כלפי ב"כ המבקש שימשיך לפקח על הביצוע הן כלפי בית המשפט
10 (סעיפים 17.1.4, 17.1.6, 17.2.2, 17.2.3). המבקש הבהיר כי המתווה המתוקן בא רק
11 להוסיף ולתקן הוראות מסוימות של הסכם הפשרה, והוראות שלא תוקנו מפורשות
12 ממשיכות לחול (סעיף 3 במתווה המתוקן).
13
- 14 **ד. שכר טרחה:** המבקש הבהיר כי לא חל שינוי בסכומי הגמול ושכר הטרחה המומלצים
15 במתווה המתוקן בהשוואה להסכם הפשרה המקורי. אלא שלאור משבר הקורונה הוסכם
16 על שינוי בפריסת התשלומים ליותר תשלומים. המבקש הוסיף כי מדובר בתיק שמתנהל כ
17 – 5 שנים; וכי השקעת הזמן חריגה ונובעת מהרצון למקסם את הפיצוי לקבוצה. מבוקש
18 כי בית המשפט ייתן דעתו לעניין זה בשקילת שכר הטרחה והגמול הראוי.
19
- 20 16. המשיבה השיבה להתנגדות היועמ"ש וטענה כך:
- 21 **א. באשר לטענת היועמ"ש כי ההסדר המשופר אינו כולל התייחסות להסדרה עתידית:**
22 בסעיף 3 בהודעת הצדדים מיום 28.1.2021 צוין כי למעט השיפורים שבוצעו בהסדר הפשרה
23 הקודם, יתר הוראות ההסדר הקודם נותרו ללא שינוי. כזכור, במסגרת ההסכם הקודם
24 התחייבה המשיבה לפעול בהתאם להוראות חוק שירותי תעופה (שם, בסעיף 16).
25
- 26 **ב. דין הטענות בנוגע למנגנון תשלום הפיצוי להידחות:**
- 27 1. טענת היועמ"ש כי מנגנון התשלומים "מסורבל" נטענה באופן סתמי וללא הסבר.
28 בהתאם למנגנון זה המשיבה תפרסם שתי מודעות בעיתונות וכן הודעה באתר
29 האינטרנט שלה בהן תזמין את לקוחותיה לפנות אליה ולקבל פיצוי; התקופה
30 שבמהלכה יהיה ניתן לפנות לקבלת פיצוי היא בת 6 חודשים, וכל פונה יידרש להציג
31 אסמכתא לרכישה או הצהרה (שאינה תצהיר) שהטיסה המריאה באיחור שעולה על 3
32 שעות ביחס למועד שנקוב בכרטיס; במקרה כאמור יהיה הפונה זכאי לפיצוי בן 250 ₪,
33 והמשיבה תהיה רשאית לבדוק את נכונות ההצהרה תוך 30 יום. מנגנון התשלומים
34 הנ"ל זהה כמעט למנגנון התשלומים שנקבע במסגרת ת"צ (מחוזי ת"א) 10172-06-12



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 9852-07-16 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

1 ציטרין נ' קווי חופשה בע"מ (18.12.17) כשבאותו מקרה היועמ"ש לא הביע התנגדות
2 להסדר.

3 2. פרק הזמן שבו ימומש הפיצוי הישיר אינו ארוך מדי, במיוחד בשים לב לסכום
4 המשמעותי של הפיצוי הישיר ולמשבר העמוק בו מצוי ענף התעופה בישראל ובעולם
5 כולו, וענף חבילות הנופש בצ'רטרס בפרט.

6
7 ג. יש להתחשב בהטבות שניתנו לאור הסדר הפשרה הקודם :
8 על פי הסדר הפשרה המשופר, הוגדל משמעותית סכום הפיצוי הישיר והועמד על 3,500,000
9 ש"ח, מסכום זה לא מופחת סכום ההטבות שניתן מכח הסדר הפשרה הקודם והוא ניתן בנוסף
10 לסכום הפיצוי הישיר. משום כך אין כל הצדקה לטענות היועמ"ש כאילו יש להתעלם
11 מסכומים אלה (וזאת גם אם חולקו טרם אושר ההסדר).

12
13 ד. אין דופי במנגנון פיצוי מסוג "כל הקודם זוכה":

14 1. עניין ממך שאליו הפנה היועמ"ש אינו דומה לענייננו. משום שהסדר הפשרה שם הושג
15 רק לאחר אישור התובענה הייצוגית.

16 2. נראה כי הנחת היועמ"ש היא כי בקשת האישור תתקבל במלואה, שכן רק בהינתן הנחה
17 זו ניתן לחשוש לאפליה בין חברי הקבוצה בשל "תקרת" פיצוי שלא תספיק לכלל חברי
18 הקבוצה שיפנו בפועל לבקש פיצוי.

19 3. מנגנון "כל הקודם זוכה" תיאורטי בענייננו. סביר כי נוכח גובה הסכום, כל חבר קבוצה
20 שיפנה בתקופה שנקבעה, יפוצה בפיצוי ישיר. צפוי שתיוותר יתרה והיא תועבר לקרן.

21 4. במקרה הנוכחי ניתן להימנע מכל הקודם זוכה: המשיבה הציעה לקבוע כי סך הפיצוי
22 הישיר בגובה 3,500,000 ש"ח יחולק לא לפני תום תקופת 6 החודשים, וזאת לכל מי שפנה
23 בתקופה זו. סכום הפיצוי שישולם לכל פונה יהיה 250 ש"ח כפי שנקבע בהסדר המשופר,
24 או סכום נמוך יותר השווה לחלוקת 3,500,000 ש"ח במספר הפונים, וזאת במקרה בו
25 יתברר כי נוכח מספר הפונים, סכום הפיצוי הכולל שצריך לשלם יעלה על תקרת
26 הפיצוי.

27
28 **דיון והכרעה**

29 17. לאחר שעיינתי בהסדר הפשרה המשופר, וקראתי את התנגדות היועץ המשפטי לממשלה ואת
30 תשובות הצדדים לה, מצאתי כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה.
31 מצאתי כי התובענה עומדת לכאורה בתנאים שנקבעו בסעיפים 3, 4, ו-8(א) בחוק תובענות
32 ייצוגיות, וסיום ההליך בפשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת. כלומר
33 שההסדר עומד בתנאי סעיף 19 בחוק תובענות ייצוגיות, ויש לאשרו.



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 9852-07-16 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

- 1 הטעם העיקרי לכך הוא שהצדדים הכניסו שינויים משמעותיים להסדר שנותנים מענה לקשיים
2 שנסקרו בהחלטה שדחתה את ההסדר המקורי.
3
- 4 18. הפיצוי הכספי הישיר הוגדל משמעותית, מ-1.2 מליון ₪ ל-3.5 מליון ₪; והפיצוי האישי
5 הוגדל מ-200 ₪ ל-250 ₪.
6 הגדלה משמעותית זו של הפיצוי שיועבר ישירות לזכאים - יש בה הרתעה משמעותית בהרבה
7 מן ההסכמה הקודמת. זאת ועוד, מלוא הפיצוי יצא מידי המשיבה, שכן ככל שיוותר סכום
8 כלשהו לאחר התשלום לזכאים, הוא יועבר לקרן לניהול וחלוקת כספים שנפסקו כסעד
9 הפיצוי הכספי הישיר מהווה פשרה ראויה גם בהתחשב בכך שבקשת האישור טרם אושרה
10 והסכמת הצדדים משקפת את הסיכונים והסיכויים של כל אחד מהם בניהול התובענה. ממילא
11 ספק אם ניהול הליך יקר וארוך בשאלות אלו, בעתות קורונה, יתרום יותר לחברי הקבוצה
12 (השוו: רע"א 4129/14 דור כימיקלים בע"מ נ' מריו גילמן (2.4.2015)).
13
- 14 19. הסדר הפשרה מתייחס גם להסדרה עתידית: הצדדים הודיעו כי למעט השיפורים שבהסדר,
15 הוראות ההסדר הקודם נותרו ללא שינוי (סעיף 3 בהודעת הצדדים). בהסדר הקודם התחייבה
16 המשיבה לפעול בהתאם להוראות חוק שירותי תעופה (שם, בסעיף 16).
17
- 18 20. מנגנון הפיצוי ברור דיו; פרק הזמן שניתן לחברי הקבוצה על מנת לפנות למשיבה למימוש
19 ההטבה הוא סביר; ואין קושי גם בדרישת המסמכים שנדרשים חברי הקבוצה להציג לבחינת
20 הזכאות לפיצוי.
21 גם פרק הזמן למימוש הפיצוי הישיר (כ-3 שנים) סביר, בהתחשב בסכום הפשרה ובמשבר בו
22 מצוי ענף התעופה בעקבות התפשטות נגיף הקורונה.
23
- 24 21. לא אוכל לקבל את הערות היועץ המשפטי לממשלה בקשר להיעדר מנגנון פיקוח. בהסכם
25 הפשרה התחייבה המשיבה בדיווח לבית המשפט ולב"כ המבקש, שיפקח גם הוא על הביצוע
26 (סעיפים 17.1.4, 17.1.6, 17.2.2, 17.2.3).
27
- 28 22. אשר לטענה בדבר מנגנון "כל הקודם זוכה":
29 ראשית, יש לדחות את טענת ב"כ המבקש כי היועמ"ש העלה את עניין מנגנון הפיצוי רק
30 בהתנגדות השניה. התנגדות היועמ"ש בסוגיה זו הועלתה בבירור עוד ביחס להסדר המקורי,
31 והדברים קיבלו ביטוי גם בהחלטה שדחתה הסדר זה (שם, בפסקה 14 ג').
32
33 שנית, ההכרעה בשאלה אם מנגנון "כל הקודם זוכה" הוא מנגנון ראוי ממתינה להכרעת בית
34 המשפט העליון בעניין ממנו. ודאי שההחלטה חשובה בענייננו, אך לא עד כדי עכוב נוסף של



בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-07-9852 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

1 ההחלטה כאן. הנסיבות שנדונו באותו ענין קצוניות יותר, בין היתר משום שהצדדים הגיעו
2 להסדר לאחר אישור התובענה הייצוגית.
3 בשים לב לגובה הפיצוי ולתקופה הארוכה למימוש, איני רואה קושי בהפעלת המנגנון המדובר
4 בענייננו. קשה להניח שמי שירצה בפיצוי לא יצליח לקבלו.

5
6 עם זאת, הצעתה החלופית של המשיבה עונה על הקושי שעליו הצביע היועץ המשפטי
7 לממשלה, ולא תותיר חבר קבוצה ללא פיצוי, כך שניתן לקבל אותה ולאשר את הסדר הפשרה
8 המשופר (תוך תיקון ההסדר בהתאם), מבלי להכריע בסוגיה דנן במסגרת הליך זה. ב"כ
9 המבקש הסכים להצעת המשיבה בדיון מיום 20.5.2021. כיוון שאין בכך כדי לשנות מן
10 הסכומים שתשלם המשיבה, ומנגד יהיה בכך כדי לענות על קושי עקרוני שרואה נציג היועץ
11 המשפטי לממשלה – אני מקבלת את הסכמת הצדדים: הסכום הכולל יחולק לכל מי שפנה
12 בתקופה זו. סכום הפיצוי שישולם לכל פונה יהיה 250 ₪, או סכום נמוך יותר במידה ויתברר
13 כי נוכח מספר הפונים סכום הפיצוי הכולל שצריך לשלם יעלה על תקרת הפיצוי.

14
15 23. התחשבות בהטבות שניתנו בהתאם להסדר הפשרה המקורי: בהחלטתי הדוחה את הסדר
16 הפשרה המקורי קבעתי כי אין בחלק ההטבה שבהסדר פיצוי מספק לציבור, הן משום אופי
17 ההטבה, הן משום שמדובר בהטבה קיימת שמוצעת לכלל הצרכנים מזה תקופה ארוכה.
18 להודעת הצדדים בדבר המתווה המשופר צירפה המשיבה אישור רואה חשבון לגבי הסכום
19 הכולל של ההטבות ותצהיר של מנכ"ל המשיבה לפיו ההנחות ניתנו בנוסף לכל הנחה אחרת.
20 בהתאם לאישור, בין החודשים מאי עד דצמבר 2019 ניתנו על ידי המשיבה הנחות בסך של מעל
21 3.5 מיליון ₪. סמנכ"ל הכספים של המשיבה הצהיר כי הטבות אלה ניתנו רק על רקע הסדר
22 הפשרה הקודם שלא אושר.

23 לא הובאה התייחסות נוספת לעניין זה מצד המתנגדים להסדר, לרבות המועצה הישראלית
24 לצרכנות (למרות שההסדר המשופר הועבר להתייחסותה).
25 משום כך, אני סבורה כי יש להתחשב בהטבות אלה בהערכת שווי ההסדר ובקביעת הגמול ושכר
26 הטרחה.

27
28 24. לנוכח הנתונים שהוצגו לפני, לא ראיתי מקום למינוי בודק. הסכום הכולל של ההנחות שניתנו
29 נתמך באישור רו"ח ותצהיר של מנכ"ל המשיבה. חלקו האחר של ההסדר אינו מבוסס על
30 חישובים או כימות; וממילא, הערכת הפיצוי וסבירות ההסדר הם עניין לבחינת בית המשפט.

31
32 25. גמול ושכר טרחה:

33 הצדדים המליצו לשלם למבקש גמול בסכום של 330,000 ₪ ושכר טרחה לבאי כוחו בסכום
34 של 1,170,000 ₪ בתוספת מע"מ. המבקש הבהיר כי לא חל שינוי בסכומי הגמול ושכר הטרחה





בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-07-9852 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

1 המומלצים, אלא שלאור משבר הקורונה הוסכם על שינוי בפריסת התשלומים: התשלום
2 הראשון (של הגמול ושכר הטרחה יחד) יהיה על סכום של 450,000 ₪ והוא ישולם במועד פסק
3 הדין; התשלום השני (גמול ושכר טרחה) בסכום 375,000 ₪ יהיה לאחר 6 חודשים; והיתרה
4 (675,000 ש"ח גמול ושכר טרחה) תתחלק לשני תשלומים שווים כאמור בסעיף 1.5.2 בהודעת
5 הצדדים מיום 28.1.2021.
6 שווי ההסדר הוא 3.5 מליון ₪ בסכומי כסף שייצאו מכיסה של המשיבה, ועוד הטבות, שעומדות
7 לטענת הצדדים על 3.5 מליון ₪. גם אם אערך את שווין במחצית בלבד, ללא שקילת טענות
8 הצדדים לענין זה - הסכומים שהוסכמו בין הצדדים: גמול בסכום של 330,000 ₪ ושכר טרחה
9 בסכום של 1,170,000 ₪ בתוספת מע"מ עומדים בתנאי רע"א 2046/10 **עזבון המנוח משה**
10 **שמש נ' דן רייכרט** (23.5.2012), והשיקולים המקובלים בפסיקה בדבר תשומה, תפוקה והכוונה
11 ציבורית. בקשת האישור הוגשה ונוהלה באופן ראוי, והצמיחה לקבוצה פיצוי משמעותי.
12 הסבר המבקש באשר לאופן פריסת התשלומים מקובל עליי ואני מאשרת אותו.
13

סיכום

14
15 26. אני מאשרת את הסכם הפשרה (בכפוף לתיקון שנערך בסעיף 22 לעיל) ונותנת לו תוקף של פסק
16 דין.

17 **הסכום שיועבר לקרן ייועד לנושאים שקשורים לזכויות צרכנים של חברות לארגון טיסות או**
18 **חברות תעופה.**

19
20 27. **התובע** הוא זהר אודזין. **בא כוחו** הוא עו"ד רונן עדיני.

21 **הגדרת הקבוצה היא:**

22 "כל הנוסעים שבמהלך שבע (7) השנים שקדמו למועד הגשת התביעה ובקשת האישור, ועד
23 למועד אישור הסדר הפשרה, רכשו מהמשיבה, במישרין ו/או באמצעות אחרים המורשים
24 מטעמה, לרבות מסוכנויות נסיעות, חבילות תיור הכוללות כרטיס טיסה ו/או כרטיסי טיסה,
25 ומועד הטיסה הנקוב בהזמנה או בכרטיס הטיסה היה שונה מהמועד שאושר על ידי רש"ת,
26 בזמן הנפקת ההזמנה ללקוח או הנפקת כרטיס הטיסה, בהתאמה.

27 **עילות התביעה:** הפרת חוק שירותי תעופה; בזיון בית משפט והפרת הסכם הפשרה שאושר על
28 ידי בית המשפט בעניין גינר; הפרת חובות גילוי בהתאם לתקנות שירותי תיירות (חובת גילוי
29 נאות), תשס"ג – 2003; הפרת חוק הגנת הצרכן; הפרת חובת תום הלב; הטעיה מכח חוק
30 החוזים; הפרת חוזה לטובת צד שלישי; עשיית עושר ולא במשפט; תרמית; פגיעה באוטונומיה
31 וגרימת עוגמת נפש.





בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 9852-07-16 אוזדין נ' השטיח המעופף בע"מ

1 הסעדים שנתבקשו: לקבוע כי המשיבה הפרה את הסכם הפשרה בעניין גינר וכי התנהלותה
2 מהווה בזיון בית משפט; ולפצות את הקבוצה בגין הנזק הממוני והלא ממוני שנגרם להם.
3
4 28. הצדדים יגישו לאישורי נוסח של מודעה בדבר אישור הסדר הפשרה. המודעה תפורסם תוך 10
5 ימים מיום אישור הנוסח בשני עתונים יומיים רבי תפוצה, באותיות שגדלן לא יפחת מ-3 מ"מ.
6
7 29. המזכירות תואיל לשלוח עותק מפסק הדין למנהל בתי המשפט, לשם רישומו בפנקס התובענות
8 הייצוגיות.

9

10 נקבעת תזכורת פנימית לבחינת בצוע ההסכם, ליום 1.1.2023.

11

12

13

ניתן היום, כ"ח שבט תשפ"ב, 30 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

14

אסתר שטמר, שופטת

